

יום טוב פרק רביעי ראש השנה

לד.

עין משפט נר מצוה

נא טו"ש ע"א ח"א סי'
תקפת ספיף 6:
נח ב מיי' צ"ג מהל'
שופר הל' צ טו"ש ע'
ח"א סי' תקל ספיף 3:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואדקן דרב מנא
מדשני קרא דביעריה:

גליון הש"ס

רש"י ר"ה ח"ק א' לאו
גזירה שוה בו' בלופר
מקצמו. עיין סוכה דף לא
ע"א רש"י ד"ה לא מקשין
ול"ע:

לעני רש"י

קומפלייני"א
[קומפלייני"א].
קולות עצובים.
ריציוני"ר. לילל
(צילום קצרים).

רבינו חננאל

ולא נחברו הדבר כדברי
אחר מהן, והיו כל ישראל
כולן עושין זה וזה, דבריו
להו דתרווייהו תרועה היא,
ותר"ה תש"ת לעשות תר"ח
שנים שלש עשרים.
וכא' ר' אבהו ומצא עיריות
תוקעין תש"ת ואחרים
[נתי תוקעין תר"ח], ואע"פ
שגם שלשה שבחים תרועה
היא, ואחרים היו תוקעין
תש"ת, ודומה משמש
שעשו כך, שהיו
אומרים אם תש"ת הוא
האמת, הרי הפסיק בין
התר"ח והש"ת, השני תש"ת
והתש"ת, והתקן שיהו
עושין תש"ת תש"ת
תש"ת, וכן תש"ת תר"ח
תש"ת, וכן תש"ת תש"ת
תש"ת, ואמר א"ה מהן
ודאי עשינוהו בלי הפסקה
בניהן ואע"פ שכולם
תרועה הם, השלים בניהם
שהיו הכל נהגין מנהג
אחד ולא תיראה חלוקה,
ואמר להן מכל מקום
נמצאו תקיעות זו אחר
זו בלי הפסק בינתיים.
ולפיכך נהגו הכל כמנהג
הזה לתקוע מיושב כמו
שתיקין ר' אבהו, ועליהן
מברך התקוע ברכת
התקיעה, ואע"פ שאינו
על סדר הברכות, וצבור
צריכין לתקוע על סדר
הברכות, מיהו ברכות אינן
מבטלות אותן התקיעות.
ופניו שכבר יצאו
הציבור ידי חובה, לפיכך
נהגו לתקוע במלכות
תש"ת, כבכרונות תר"ח
ובשפורות תש"ת, להודיע
והכל אחד הן, והכל
יצאו ידי חובה ולא
נשא ברבר ספק, והא
דאמר ר' יוסקן שמע

תלמוד לומר וקעמס. והדר תרועה: שאין ס"ל שנית. שכבר אמר
ומקעמס תרועה ונסע ממנה פלוני כי הדר אמר ומקעמס תרועה
ונסע ממנה פלוני פשיטא דשנית היא: סהא תקיעה שניה לה. והכי
קאמר ומקעמס תקיעה שנית לתרועה: ה"ג ושלש תרועות נאמרו

צ"ה צמחון זכרון תרועה והעברת
שופר תרועה יום תרועה יהיה לכם
ושתי תקיעות לכל אחת ואחת מזנינו
למדן לר"ה שלש תרועות ושש
תקיעות שמים מדברי תורה ואחת
מדברי סופרים והעברת שופר תרועה
צמחון זכרון תרועה מד"מ יום
תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא צ"ה
רבי שמואל צר נחמני אומר אחת
מד"מ ושמים מד"ס והעברת שופר
תרועה מד"מ צמחון זכרון תרועה
יום תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא
צ"ה מאי לתלמודו הוא צ"ה וכו':
שמים מד"מ. מרי קראי דרוש למנינא
דקמני ואזיל והעברת שופר תרועה
צמחון זכרון תרועה מד"מ כלומר
מכאן נלמדו שמים יום תרועה יהיה
לכם לא תדרשה למנינא שהרי
לתלמודו הוא צ"ה מופנה לג"ש שדרש
תרועה תרועה לג"ש אלא כמעשה
אמרוהו כדי להשוות מלכות וזכרונות
ושופרות לתקיעותיהן: רבי שמואל
צר נחמני אומר כו' מאי לתלמודו הוא
צ"ה בשלמא מד לג"ש אידך למאי:
לא משמע ליה. למדרש מנייה פשוטה
לפניה: ד) דרך העצרתו. למעט
הפכו ותקע צו כדלמחן (לעיל דף כו):
ניעבריה ציד. ואי לאו דהדר כמעשה
לא הוה משמע מעבירו לשון תקיעה:
מספקא ליה. ועד תרווייהו: ודלמא
גנוחי הוא. ואין לך לעשות תרועות
שצרים לפשוטה שלאחריה: ודלמא
ינוחי היא. ואין לנו שצרים וקא
מפסקי שצרים דקשר"ק דר' אבהו
צין תקיעה ראשונה לתרועה ואין
כלן פשוטה לפניה: צרישא גנוחי גנת.
גיחות ארוכות קומפלייני"א צלע"ז:
והדר מילי. רציוני"ר צלע"ז:

משע

1) שאין תלמוד לומר צדש השביעי. דהא כמזן צדש
דיום הכפורים צדש השביעי הוא והכא יו"כ כמיז: והעברת.
פשוטה משמע העברת קול אחד: ציוה"כ טעניו. הרי העברת
תחילה וסוף ותרועה כמיזא צינתיים: ומנין שלש של שלש. מנין

שאין ת"ל בחדש השביעי ומה ת"ל בחדש
השביעי שיהו כל תרועות החדש השביעי
זה כזה ומנין לשלש של שלש שלש ת"ל
1 והעברת שופר תרועה 2 שבתון זכרון תרועה
3 יום תרועה יהיה לכם ומנין ליתן את האמור
של זה בזה ושל זה בזה ת"ל שביעי שביעי
לגזירה שוה הא כיצד שלש שהן תשע
שיעור תקיעה כתרועה שיעור תרועה
כשלשה שברים האי תנא מעיקרא מייתי
לה בהיקישא והשתא מייתי לה בגזירה שוה
הכי קאמר 6) אי לאו גזירה שוה הוה מייתינא
לה בהיקישא השתא דאתיא גזירה שוה
היקישא לא צריך והאי תנא מייתי לה בג"ש
ממדבר דתניא 4 ותקעתם תרועה תקיעה
בפני עצמה ותרועה בפני עצמה אומר
5 תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה או
אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא כשהוא
אומר 5 ובהקדיל את הקהל תתקעו ולא
תריעו הוי אומר תקיעה בפני עצמה
ותרועה בפני עצמה ומנין שפשוטה לפניה
ת"ל ותקעתם תרועה ומנין שפשוטה
לאחריה ת"ל תרועה יתקעו ר' ישמעאל בנו
של ר' יוחנן בן ברוקא אומר אינו צריך הרי
הוא אומר 6 ותקעתם תרועה שנית שאין ת"ל
שנית ומה ת"ל שנית זה בנה אב שכל מקום
שנאמר תרועה תהא תקיעה שניה לה אין
לי אלא במדבר בר"ה מנין ת"ל תרועה
תרועה לגזירה שוה ושלש תרועות נאמרו
בר"ה שבתון זכרון תרועה יום תרועה
והעברת שופר תרועה ושתי תקיעות לכל
אחת ואחת מצינו למדין שלש תרועות ושש
תקיעות נאמרו בר"ה שתיים מדברי תורה
ואחת מדברי סופרים שבתון זכרון תרועה
והעברת שופר תרועה מדברי תורה יום
תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא רבי

שמואל בר נחמני אומר רבי יונתן
זכרון תרועה ויום תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא מיבעי א' ביום ולא בלילה
ואידך ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה מביום הכפורים אי א' (ביום) הכפורים יליף נגמור נמי מיניה
לפשוטה לפניה ופשוטה לאחריה והעברת תעבירו לא משמע להו אלא מאי דרשי בהו והעברת כדרב מתנא
דאמר 7) רב מתנא והעברת דרך העברתו תעבירו דקאמר רחמנא נעבריה ביד ואידך דרב מתנא מדרשני
(8) בדיבוריה תעבירו ביד לא מצית אמרת דגמר עברה עברה ממשא כתיב הכא והעברת שופר
תרועה וכתוב התם 7 ויצו משה ויעבירו קול במחנה מה להלן בקול אף
כאן בקול ולהאי תנא דמייתי לה ממדבר אי מה להלן חצוצרות אף כאן
חצוצרות ת"ל 8 תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו 9) אי זהו חג שהחדש
מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה וקאמר רחמנא שופר 3) אתקין רבי אבהו
בקשרי תקיעה שלשה שברים תרועה תקיעה מה נפשך אי ילולי ליל לעביד
תקיעה תרועה ותקיעה ואי גנוחי גנת לעביד תקיעה שלשה שברים
ותקיעה מספקא ליה אי גנוחי גנת אי ילולי ליל מתקף לה רב עיירא ודלמא ילולי הוה וקא מפסקי
שלשה שברים בין תרועה לתקיעה דהדר עביד תקיעה תרועה ותקיעה מתקף לה רבינא
ודלמא גנוחי הוה וקא מפסקא תרועה בין שברים לתקיעה דהדר עביד תש"ת אלא רבי אבהו
מאי אתקין אי גנוחי גנת הא עבדיה אי ילולי ליל הא עבדיה מספקא ליה דלמא גנת וילולי אי הכי
ליעבד נמי איפכא תקיעה תרועה שלשה שברים ותקיעה דלמא ילולי וגנת סתמא דמילתא כי מטרע
באיניש מילתא ברישא גנת והדר ילולי: תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים: אמר רבי יוחנן שמע
אתשע

(א) צ"מ סא. סנהדרין
מגנ. (ב) [סוכה גנ.].
(ג) [ל' מנין]. (ד) [לעיל
כ.]. (ה) [לעיל ח. וש"ת].
(ו) [מכאן ש"ך ע"ד לעני'
לגנ.]. (ז) [ש"ך ש"ך לנסן].
(ח) כ"ה ספיף: ולאחריה.

תורה אור השלם

1. והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור החדש ביום הכפורים תעבירו שופר ככל ארבעם:
2. דבר אל בני ישראל כה נא לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יקרה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש:
3. ויקרא כה נא ובהדרש השביעי באחד לחדש יקרה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש:
4. ותקעתם תרועה וקשעו המחנות התינים קדמה:
5. ובקדמית את הקהל ותקעו ולא תריעו:
6. ותקעתם תרועה שנית וקשעו המחנות התינים תיקמה תרועה יתקעו למקשיטיהם:
7. ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואיש אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויפלא עינים מןהבית:
8. תקעו בחדש שופר בבסכה ליום חגנו:

מוסף רש"י

או אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא. מנא חמך ון ומלך ש"ך לכו (סוכה גנ.) ת"ל תרועה יתקעו. לומר אחר התרועה יתקעו (שם). דרך העברתו. כדכ"ה שאלו מעבירו כדלמא צמחון ממיס (לעיל כו.) שהחדש מתכסה בו. לתקוע. כגון שמים לנני מערב וערבים לנני מזרח, לפי שקטנה היא סמוך לתרועה (לעיל ח.) שהלגנה אינה נראית בעליל לכל העולם דכתיב חדש כבסה (סנהדרין יא.) שהלגנה מתכסה בו שניה נראית לכל אדם אלא שמים יושבי מזרח וערבים יושבי מערב, כדלמך (לעיל ב.) ערבים לארבע שעות מתכסה סוכה (ביצה טו.) הוי אומר זה ר"ה. שגם כדלמך חדש, אלא שאל תמיס כדלמך חדש (סנהדרין טו.) דלכו שאל י"ט כבר מתמלאה הלגנה מתקת ונראית לכל מקום (ביצה טו.) כבסה ליום חגנו, כדלמך קל, תקעו מתקת הלגנה שופר כשהוא מתכסה ביום חגנו (שם).